

Ky dokument nuk është prova. Prova janë bajtët e ruajtur: HTML-ja e faqes, pamja e saj, dhe zinxhiri i hash-eve që i lidh. Kjo dëshmi është paraqitja e tyre, e prodhuar automatikisht. Verifikohet me kodin më poshtë **pa na pyetur ne**.

ARTIKULLI

TITULLI	Shqipja ka nevojë për një rinovim digjital
ADRESA	https://top-channel.tv/2026/09/23/shqipja-ka-nevoje-per-nje-rinovim-digjital/
BURIMI	top-channel.tv
GJENDJA	online

KOHA

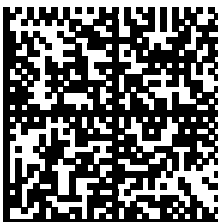
KAPUR NGA NE	23 shtator 2026, 19:05:13 UTC <i>Dritarja jonë e pasigurisë: ± 300 s — intervali me të cilin e kontrollojmë këtë burim.</i>
LEXUAR NGA FAQJA	23 shtator 2026, 11:43:00 UTC <i>Portali nuk e deklaroi datën në asnjë formë makinë-lexueshme; kjo është ora e shkruar për njeriun, e lexuar nga faqja me meto dën text_date. Dritarja: 23 shtator 2026, 11:42:00 UTC → 23 shtator 2026, 11:44:00 UTC. Kalon nga një rregull i yni që mund t ë gabojë, prandaj shfaqet si e lexuar dhe jo si e deklaruar.</i>

HASH-ET · SHA-256

PËRMBAJTJA	c3b5e2051edf896c52094bf42dba5b7ea0bddb33a149f7752ab16f3e91ab23e4
TEKSTI	c9502b2a23ba480771222328bd81a743534ea1ea58d93cad73680227e146b9ba
PAMJA	9a451f9cf6d7377fcdcf212151ef1fe5e8adfe58e140510fcdb7e5e30423032a7

ZINXHIRI I PROVËS

KJO HYRJE	5eb2a02abc35fefb01af6217c1446e9064b4b3e44eea3e6e5d2cda9651c8576d
E MËPARSHMJA	—
RRËNJA MERKLE	0a84bfe3f4510e3e6e98dba2fbf96359a912d940176f0d9eba05fd7152dcd223
ANKORIMI	submitted — dërguar, ende pa bllok <i>Deri te blloku, kjo provon integritetin, jo kohën.</i>

SKANOJE PËR TA VERIFIKUAR

Kodi të nxjerr te eksploruesi i STAMLES. Ai regjistër nuk është yni: nëse serveri ynë bie nesër, vula mbetet aty ku është.

Faqja tregon njërën nga tri gjendjet — **nuk u gjet**, **në radhë**, ose **e konfirmuar** me bllokun, rrënjën Merkle dhe transaksionin në Polygon. Krahazo hash-in që gjen atje me atë të shtypur më lart: nëse përputhen, kjo kapje ekzistonte para asaj ore, dhe ne nuk mund ta kishim ndryshuar pas saj.

<https://scan.stamles.eu/verify/5eb2a02abc35fefb01af6217c1446e9064b4b3e44eea3e6e5d2cda9651c8576d>

PAMJA E FAQES

Renderuar nga HTML-ja jonë e ruajtur, jo nga rrjeti. **Riprodhon kopjen tonë, jo pamjen e atëhershme:** stilet dhe imazhet e largëta mund të mos ekzistojnë më ose të kenë ndryshuar.

Motori: chromium-stored+assets · dritarja 1280×1024 px

OPINION | TË FUNDIT

Shqipja ka nevojë për një rinovim digjital

23/09/2026 13:43

Kryeredaktori i lajmeve në Top Channel Altin Krekas

Nga Altin Krekas*

Çfarë mund të mësojmë nga gjuhët e tjera

Në punën e përditshme me fjalët e gjuhës shqipe, si gazetar gjej shumë pengesa për ta mbajtur gjuhën të pastër nga fjalët e huaja, por edhe për të thënë atë që shumë fjalë të huaja e shprehin qartë. Kjo vështirësi nuk haset vetëm në media, por pothuajse në çdo sektor, veçanërisht kur flitet për procese teknike, teknologji apo aspekte të jetës digjitale. Shpesh, kur analizon ligjëratat e ekspertëve të ndryshëm, vëren se ato bëhen pothuajse të pakuptueshme për shkak të përdorimit masiv të fjalëve të huaja.

Anglishtja mbizotëron në teknologjinë digjitale, ndërsa italishtja përdoret rëndom, një ndikim që u forcua pas viteve '90, kur shqiptarët nisën të përdornin masivisht makina dhe teknologji të tjera. Nevoja për fjalë të reja, për të emërtuar sende, procese apo ndjesi të caktuara, u rrit si në Shqipëri, ashtu edhe në Kosovë. Atje, leksiku i ri teknik u ndikua nga gjermanishtja, por edhe nga gjuhët sllave, për shkak të kontakteve me to. E gjithë kjo rrëmujë gjuhësore i gjeti Akademinë e Shkencave dhe albanologët të papërgatitur: për një kohë të gjatë, ata nuk ndihmuan sa duhej për ta pasuruar leksikun me fjalë të reja të nevojshme.

Në shekullin XIX, kur nuk kishte një Akademi Shkencash, rilindësit arritën ta nxirrnin gjuhën tonë nga trysnia e tjetërsimit të leksikut prej osmanishtes. Për ta, krijimi i fjalëve të reja ishte një projekt gjuhësor dhe politik për pavarësinë e gjuhës, e cila deri në atë kohë shruhej pak ose me alfabetë të ndryshme. Naim Frashëri, Sami Frashëri, Kostandin Kristoforidhi, Pashko Vasa, Jani Vreto e shumë të tjerë donin një shqipe të pastër, të pavarur nga fjalët e marra prej turqishtes, greqishtes dhe gjuhëve sllave, si serbishtja e bullgarishtja.

Ata përdorën metodën e kalkimit, pra përkthimin e brendshëm të fjalës. Një shembull është «hekurudhë», e ndërtuar me material shqip sipas modelit të frëngjishtes chemin de fer («rrugë hekuri») ose të gjermanishtes Eisenbahn («hekur» + «rrugë»). Por shumë fjalë të tjera mbetën huazime, si «gazetë». Rilindësit krijuan ose ringjallën prapashtesa shqipe për të formuar terma abstraktë të rinj, të nevojshëm për shkencën, arsimin dhe administratën; një shembull është «kombëtar» (komb + -ëtar). Po ashtu, ata risollën në përdorim fjalë të vjetra të harruara të shqipes.

Pas viteve '90, nevoja për ndryshim u bë dramatike. Së fundmi, situata është alarmante, pasi sidomos të rinjtë kanë krijuar pothuajse një gjuhë të tyre, me fjalë të huazuara kryesisht nga anglishtja. Shqipja ka atë që quhet «zbrazëti leksikore»: koncepti ekziston, por mungon një fjalë e vetme për ta shprehur. Anglishtja ka fjalën sibling për të treguar një vëlla ose një motër pa përcaktuar gjininë, por duke shprehur lidhjen mes fëmijëve të të njëjtëve prindër. Fjala deadline në shqip shprehet si «afat përfundimtar i detyrueshëm» por në mungesë të një fjale të vetme shqipe, nëdoret qierësisht termi

I Kryesore

"Urgjenca e SPAK-ut për ta bërë publik arrestimin fsheh një hall të madh"/ Analiza e Filip Çakulit: Vlora Hyseni dhe misteri i certifikatës së sigurisë

18:25

"Kontakte telefonike si bashkëpunëtor i shërbimit", zbardhet dëshmia e Vlora Hysenit për lidhjet me Ergys Agasin tre ditë para arrestit

15:11

Një vit krim në seri në Sarandë/ Ministri i Brendshëm kërkoi shkrirjen e zinxhirit komandues, Feliks Hoda largohet nga drejtimi i komisariatit, ja kush e zëvendëson

16:21

El Niño i fuqishëm mund të shkaktojë 451 mijë vdekje nga nxehtësia në gjashtë muaj, cilat vende janë më të rrezikuara

16:21

I akuzuar për përdhunim tre vite më parë, ylli i PSG-së del përpara gjykatës

17:16

I Më të lexuarat

Kryeministri Rama komandon drejtuesin e ri të SHISH pas shkarkimit të Vlora Hysenit

"Pinte kafe çdo javë me ish-kreun e SPAK te zyra e tij"/ Urdhër-arresti ndaj Vlora Hysenit, gazetari Qyno në 'Top Story': Dumani hetoi edhe Fatos Klosin, por ai mori pafajësinë

"Bela me Taon janë shokë, do bëhët kryetar Kuvendi", zbardhen SMS-të mes Vlora Hysenit dhe Ergys Agasin në dosjen e SPAK

"Kontakte telefonike si bashkëpunëtor i shërbimit", zbardhet dëshmia e Vlora Hysenit për lidhjet me Ergys Agasin tre ditë para arrestit

"Urgjenca e SPAK-ut për ta bërë publik arrestimin fsheh një hall të madh"/ Analiza e Filip Çakulit: Vlora Hyseni dhe misteri i certifikatës së sigurisë

"Tao kryetar Kuvendi, Skënderi më thirrri me u taku"/ Mesazhet e Vlora Hysenit me Ergys Agasin zbulojnë klanin e Belinda Ballukut në PS dhe Polici

36-vjeçari shqiptar u vra në Itali teksa po vidhte, flet bashkëshortja: Djali im nuk ka më baba dhe unë jam e shkatërruar

Dokumenti/ Emri i Vlora Hysenit në dekretin francez për Urdhrin Kombëtar të Meritës, ish kreu i SHISH mes të huajve të propozuar për gradën "Kalarës"

anglisht. Një shembull tjetër është feedback, pra «vlerësim» ose «reagim për një punë të bërë», që gjithashtu nuk ka një përkthim me një fjalë të vetme në shqip.

Anglishtja, ndryshe nga shqipja, është gjuhë udhëheqëse jo sepse është gjuha amtare e numrit më të madh të njerëzve në botë — në atë rast, përparësi do të kishin kinezishtja ose spanjishtja — por për shkak të avantazhit gjeopolitik që i jep përdorimi si gjuhë zyrtare e Shteteve të Bashkuara, ndikimit të kinemasë e faktorëve të tjerë. Ajo prodhon fjalë të reja me një ritëm shumë më të shpejtë. Më 14 shtator, fjalori Merriam-Webster shtoi 1 400 fjalë të reja. Anglishtja ka gjithashtu një traditë të pranimit të shpejtë të fjalëve të krijuara nga interneti, psikologjia popullore dhe kultura self-help.

Disa shembuj të fjalëve të reja në anglisht janë vibe coding, që tregon krijimin e kodit me ndihmën e inteligjencës artificiale, pa e shkruar atë manualisht; rickroll, një mashtrim për ta bërë dikë të dëgjojë një këngë të caktuar; dhe looksmaxxing, që u referohet masave ekstreme për të përmirësuar pamjen fizike. Frëngjishtja, e cila është më konservatore, ka shtuar në fjalorin Larousse fjalë të reja si glamping («kamping luksoz») dhe urbex («eksplorim i ndërtesave apo vendeve të braktisura»). Shembuj nga gjermanishtja janë Dachbegrünung («mbjellje bimësh mbi çati») dhe postfaktisch («kur faktet bëhen dytësore ndaj emocioneve në debatin publik»). Në spanjisht gjenden crudivorismo («dietë me ushqime vetëm të papërpunuara») dhe loguearse («hyrje në një llogari ose sistem online»). Shqipja, përkundrazi, ende i trajton shumë prej këtyre fjalëve si huazime të papërpunuara, pa i «shqipëruar» me një fjalë të re shqipe.

Studiuesja Adelina Çerpja, në punimin «Neologjizmat dhe planifikimi leksikografik në gjuhën shqipe» (Studime Filologjike, Akademia e Shkencave e Shqipërisë, 2026), thotë se shqipja ende nuk ka struktura të qëndrueshme për monitorimin sistematik të neologjizmave. Në janar 2026, Akademia e Shkencave publikoi online «Fjalorin e Madh të Gjuhës Shqipe», një projekt me 25 hartues nga Shqipëria dhe Kosova, që solli rreth 125 mijë njësi leksikografike, mes tyre afërsisht 40 mijë fjalë krejtësisht të reja. Koordinatorja e projektit, prof. dr. Anila Kananaj, shpjegoi për mediat se pjesa dërrmuese e fjalëve të reja lidhet drejtpërdrejt me zhvillimin e teknologjisë dhe hapjen e shoqërisë shqiptare ndaj botës. Por vetë procesi ka zbuluar një problem: sipas Kananajt, debati më i madh brenda ekipit ka qenë pikërisht rreth fjalëve teknologjike. Për shembull, fjala online u trajtua duke u «shqipëruar» në formën «onlajn», një zgjedhje që vazhdon të ngjallë polemika publike.

*Autori është Kryeredaktor i Departamentit të Informacionit në Top Channel

Top Channel

I Opinion »

“Urgjenca e SPAK-ut për ta bërë publik arrestimin fsheh një hall të madh”/ Analiza e Filip Çakulit: Vlora Hyseni dhe misterit i certifikatës së sigurisë

23/09 18:25

Tani i Madh, Topi i Madh

22/09 19:21

Rugova dhe Jusuf Gërvalla, forca e një modeli

22/09 19:20

Dënimet në Hagë: Midis solidaritetit njerëzor ndaj të akuzuarve dhe keqkuptimeve alla shqiptare për drejtësinë

20/09 17:57

Kosova në Hagë, Shqipëria në ‘Ballkanin e Hapur’ dhe me ‘Shtetin Bektashi’!

20/09 13:52

Ushtritë e tastierës përkundrejt interesit Kombëtar

19/09 15:34

“SPAK u nxitua me arrestin”, eksperti i sigurisë, Xhavit Shala: Prokuroria e Posaçme duhej të vepronte ndryshe me kreun e SHISH, ndoshta me dorëheqje

A është gjetur Bleona Mata pas 16 vitesh? Përplasje LIVE mes nënës dhe avokatit në “Ftesë në 5”: Do të të ndjek penalisht

Top Channel

@topchannelalbania

@tchbreakingnews

Top Channel

I Video »

Top Channel/ Thesaret nën ujë ende të pazbuluara, ekspertët: Të rikthehen ekspeditat

Top Channel/ Mbledhja e kryesisë së PD, Berisha i mbledh në seli për qëndrimin që do mbajë opozita

Top Channel/ Frenon çmimi i banesave, duhen më shumë muaj për të shitur një apartament

Top Channel/ "Gati të flasim me Trump", Pezeshkian deklaroi në OKB se nuk janë terroristë

Top Channel/ Kushtetuesja konfirmon qeverinë! Kosovë, afat deri më 6 tetor për presidentit

Top Channel/ Përshkallëzohet bojkoti i avokatëve, kundërshtojnë rregulloren e GJKKO

Lajme

Lajmet e fundit
Politikë
Kronikë
Aktualitet
Ekonomi
Sociale
Video
Top News LIVE

Bota

Opinion
Koment
Kosova dhe Rajoni
Shkencë dhe Teknologji
Auto

Sport

Kombëtarja
Kategoria Superiore
Kategoria e Parë
Premier League
La Liga
Serie A
Shumësportësh
Sport Gossip

Pop News

Showbiz
Lifestyle
Fashion
Shëndeti
Dieta
Receta gatimi

Programe

Big Brother VIP
Për'puthen
Shqipëria LIVE
Fiks Fare
Video
Të gjitha programet
Guida TV

Top Channel

Rreth Top Channel
Kontakt
Bileta – Portokalli
Puno në Top Channel
Privacy Policy & Terms of Use
Aksesueshmëria